

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Diarienummer: Fi2020/004 75/813

Till: fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Riksbyggens synpunkter gällande remiss av Ds 2020:4 *Klimatdeklaration för byggnader*

Riksbyggen anser att de föreslagna klimatdeklarationerna av byggnader är ett första steg för att minska växthusgasutsläppen men att de behöver utvecklas för att få effekt

Riksbyggen anser att det behövs styrmedel som kompletterar de frivilliga åtaganden som byggsektorn i Sverige åtagit sig (såsom Färdplaner inom Fossilfritt Sverige) för att nå det nationella målet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser år 2045. Riksbyggen anser att klimatdeklarationer av byggnader är ett bra första steg, men att effekterna initialt blir begränsade. För att nå byggnader med lägre klimatpåverkan behöver klimatdeklarationen utvecklas. Därför är Riksbyggen positiva till att Boverket också har fått i uppdrag (Fi2019/02439/BB) att inleda arbete med att utveckla klimatdeklarationerna med fler livcykelfaser och gränsvärden samt ta fram en tydlig plan för att ge branschen långsiktiga spelregler och planeringsförutsättningar.

Riksbyggen tillstyrker krav på klimatdeklaration vid uppförande av byggnader

Riksbyggen tillstyrker förslaget eftersom vi menar att det krävs incitament för att uppnå en minskad klimatpåverkan under byggskedet. I ett första steg handlar det om att öka kunskapsnivån och kännedom/kompetens om klimatpåverkan inom branschen. I ett andra steg handlar det om att påverka materialtillverkare att ta fram relevant och aktuella data, för att på sikt kunna sätta kravnivåer att utgå från.

Riksbyggen tror att klimatdeklarationer av byggnader kommer att öka kunskapen och medvetenheten hos aktörer i branschen. Riksbyggen anser dock att kravet på att upprätta en klimatdeklaration i sig inte kommer att leda till att materialval med lägre klimatpåverkan används initialt. Här behövs även andra åtgärder som att införa gränsvärden och att utöka omfattningen av Livscykelanalys (LCA)-beräkningen, för att skapa incitament.

Riksbyggen tillstyrker att det är byggherren som ansvarar för att upprätta klimatdeklaration, men önskar ett tydliggörande av vad som gäller avseende byggherrars möjlighet till överlåtelse av ansvar till byggherreprenör.

Riksbyggen vill framhålla att det får stora konsekvenser om slutbesked inte kan erhållas. Det är därför väsentligt att Boverkets tillsyn och bedömning av kvaliteten på deklARATIONEN inte påverkar kommunens beslut om slutbesked, utan att

kommunens beslut att ge slutbesked enbart grundar sig på att en klimatdeklaration är inlämnad samt att kommunerna nyttjar möjligheten till interimistiska slutbesked när det behövs. Det är också viktigt att Boverket tillhandahåller ett klimatdeklarationsregister som gör det enkelt för kommunerna att ta del av denna uppgift, så det inte försvårar eller försenare kommunernas beslut om slutbesked.

Riksbyggen tillstyrker klimatdeklarationens innehåll och omfattning

Riksbyggen tillstyrker förslaget generellt, men anser att några justeringar behöver göras för att förslagen ska få önskad effekt. Det är viktigt att en LCA genomförs i ett tidigt skede för att kunna använda resultaten som beslutsunderlag med målsättning att uppnå en minskad klimatpåverkan. Lagförslaget riskerar att innebära att analysen genomförs i ett senare skede, så kallad bokförings-LCA. Det verkliga scenariot kan bli att kunskapen om materialens klimatpåverkan når byggherren först efter att konstruktionen redan är bestämd och då finns risken att klimatdeklarationen inte får önskad effekt för byggnaden. Det innebär även att den slutgiltiga kunden, exempelvis bostadsköparen, inte har tillgång till denna information innan sitt beslut om bostadsköp, vilket leder till låga incitament för efterfrågan på byggnader med lägre klimatpåverkan.

Riksbyggen bedömer vidare att Boverkets förslag till begränsad LCA innebär en osäkerhet. Riksbyggen är en långsiktig aktör och anser att det finns en risk i att utelämna stora delar av livscykeln. Det kan riskera att styra fel avseende materialval, då långsiktighet inte är en självklarhet inom branschen. Att material med kortare livslängd väljs till fördel för andra, får effekt i underhållsskedet, och det kan innebära att material behöver bytas ut i förtid, vilket leder till högre klimatpåverkan. Att även utesluta återbruksskedet är ett hinder för ökad cirkularitet i byggsektorn. Riksbyggen önskar att Boverket får i uppdrag att följa effekter av uteslutna delar av livscykeln noggrant under de första åren som det nya regelverket tillämpas och förslå kompletteringar av regelverket.

En LCA genomförd för Riksbyggens projekt Brf Viva (Kurkinen et al., 2015, Energi och klimateffektiva byggsystem, Miljövärdering av olika stomalternativ) visar att underhållsperspektivet kan ha en stor inverkan på den totala klimatpåverkan, men även att dataunderlag för drift och underhåll är ofullständigt. Riksbyggen förespråkar framtagande av bättre data för användningsskedet (modul B1-B7), samt att lagförslaget utökas att inkludera detta framöver.

Riksbyggen anser att omfattningen av utvalda byggdelar som ska ingå är bra, eftersom dessa står för den största klimatpåverkan. Riksbyggen anser också att det är av största vikt att vilka byggdelar som omfattas definieras tydligt, så att det blir jämförbara beräkningar och att alla räknar lika.

Riksbyggen anser vidare att det är viktigt att tydligt definiera vilken kvadratmeterarea som avses i redovisningen (BOA, A-temp), eftersom det kan medföra en styrning av utformningen av byggnader.

Riksbyggen anser också att det är av största vikt att ha bra data som ligger till grund för beräkningen i deklarationen och att produktspecifika data används så långt som möjligt. Innan gränsvärden finns är det dock en risk att drivkrafterna för att ta fram produktspecifika Miljövarudeklarationer (EPD) för materialtillverkare är för låga. Riksbyggen använder sig av systemet Miljöbyggnad i vår nyproduktion, vilket

innehåller en indikator (Stommen och Grundens klimatpåverkan, 15), där det på högre nivåer än Brons finns incitament till att efterfråga EPD:er, genom att krav finns på att en viss andel av materialen ska ha produktspecifika Miljövarudeklarationer. Som komplement till produktspecifika data är Riksbyggen positiva till en nationell databas med klimatdata, eftersom framtagande och insamlande av klimatdata är svårhanterligt och kostsamt för branschen.

Riksbyggen vill uppmärksamma regeringen på den gemensamma position Riksbyggen tillsammans med Sabo, Fastighetsägarna, HSB, Sveriges Byggindustrier och Hyresgästföreningen skickade till Europeiska kommissionen i maj 2018 där vi trycker på att kommissionen bör verka för att ändra Byggproduktförordningen (EU) No 305/2011 så att prestandadeklarationen innehåller information om klimatpåverkan från resursutvinning och tillverkning enligt standarden EN 15804 och demonterbarhet för materialåtervinning, samt information om kemiskt innehåll i enlighet med enligt bilaga VI i CLP-förordningen. Se Bilaga 1.

Undantag från kravet på klimatdeklaration

Riksbyggen har inte något att erinra mot förslaget.

Klimatdeklarationsregister

Riksbyggen har inte något att erinra mot förslaget.

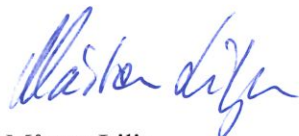
Tillsyn och sanktionsavgift

Riksbyggen har inte något att erinra mot förslaget. Vi vill dock framhålla att det är viktigt att regelverket för klimatdeklarationerna är tydligt, så att det är enkelt för byggherren att veta när kraven är uppfyllda och klarar eventuell tillsyn från Boverket. Ur konkurrenshänseende är det också viktigt att förutsättningarna för byggherrar är lika.

Frågor

Frågor med anledning av denna remiss kan ställas till:

Karolina Brick, miljöchef, tfn: 0702915447, e-post: karolina.brick@riksbyggen.se.

Mårten Lilja

Vice vd och chef affärsområde bostad

Tfn: 0702350095

e-post: marten.lilja@riksbyggen.se

Riksbyggen är ett kooperativt företag som utvecklar bostäder i nyproduktion, både bostads- och hyresrätter. Riksbyggen är också en av Sveriges största fastighetsförvaltare med bostadsrättsföreningar samt kommersiella och offentliga fastighetsägare som kunder. Riksbyggens företagsidé är att skapa attraktiva och hållbara boenden för alla.

Bilaga 1.

Construction product regulation (CPR) (EU) No 305/2011

Position paper - 22.05.2018

The Swedish Association of Public Housing Companies (SABO), HSB, Riksbyggen, the Swedish Construction Federation, the Swedish Union of Tenants and the Swedish Property Federation welcome a revision of the CPR in order to streamline the regulation to match the current political framework and ambitions of the European Commission and the member states of the European Union, such as the Circular Economy. A revised regulation must be done with regard to environmental aspects while at the same time minimizing unnecessary costs and administrative burdens for suppliers of construction products.

Background

The construction and building sector in the EU accounts for roughly 50% of all material consumption, 50% of energy use and 33% of water consumption. Construction waste increased between 2004 – 2014 with 57% in the EU and the potential for recycling is high as demolished buildings may contain materials of high value. However, this potential is not utilized due to the risk of harmful substance in construction waste, making recovery of resources economically unviable. Sourcing and analyzing materials are proven to be very costly.

Knowledge regarding the content of construction products is essential to improve resource efficiency and to eliminate substances which can have a negative impact on human health and ecosystems. This is currently not required under EU law. In lack of EU-wide regulation, different market actors in member states have set up parallel systems for environmental assessment which creates market fragmentation and unnecessary administrative costs. By addressing this issue at an EU-level one can improve resources efficiency, remove barriers to trade and eliminate chemical substances in building materials which can be harmful to human health and ecosystems.

Proposal

The signatories of this position paper suggest the following revisions:

- **The information requirements regarding chemical substances (art 6.5) in the declaration of performance (DoP) should be extended to substances having a harmonized classification under the EC 1272/2008, CLP (Annex VI).** The extension of information on chemical substances would benefit actions to reduce human exposure from potentially hazardous substances in the indoor environment and reduction of hazardous substances in our ecosystems. This extension is also important due to the long-life cycle of construction products and that knowledge about the chemical substances and combination effects of chemicals is developed continuously. In addition, information regarding chemical substances in construction products will

enable an increased rate of recycling as the sourcing and analyzing of harmful substances potentially found in waste is very costly.

- **Information in the DoP should be expanded and include information on climate impact from the resource and manufacturing process.** This should be done in accordance with the European standard on life cycle assessment EN 15804.
- **The DoP should also include information on how to de-construct and recycle materials at the end of their life-cycle.** This should be done in accordance to existing standards and frameworks such as EN15805 and Level(s).

Anders Nordstrand, CEO, the Swedish Association of Public Housing Companies (SABO)

Anders Lago, Chairman, HSB

Leif Linde, CEO, Riksbyggen

Catharina Elmsäter-Svärd, CEO, the Swedish Construction Federation

Marie Linder, President, the Swedish Union of Tenants

Reinhold Lennebo, CEO, the Swedish Property Federation